

Politika ochrany klimatu ukládá důležité úkoly, nemůže ji však naplňovat jen MŽP

4.6.2025 - | Cde-org.cz

Společná tisková zpráva organizací Centrum pro dopravu a energetiku, Hnutí DUHA a Greenpeace ČR

Vláda dnes dostává na stůl pro informaci Politiku ochrany klimatu v ČR. Původně byla připravována jako státní strategie, ale vládní koalice - přestože ve svém programovém prohlášení slíbila její aktualizaci do konce roku 2023 - ji neschválila a přijala jen Národní klimaticko-energetický plán (NKEP), který se zpožděním musela poslat do Bruselu. Nyní s Politikou ochrany klimatu (POK) přichází ministr Hladík jako s resortním implementačním plánem právě ke schválenému NKEP. Přináší celkem 85 podrobnějších úkolů v oblasti energetiky, renovací budov, dopravy, průmyslu, lesního hospodářství, zemědělství, odpadů či vědy a výzkumu. Naplňování stanovených úkolů nemůže zůstat jen na Ministerstvu životního prostředí (MŽP), ale musí se zapojit i ministerstva průmyslu, dopravy, zemědělství a další. Zejména když jsou některé ze závazků formulovány poměrně vágně.

Ekologické organizace, které se účastnily jednání Platformy pro energetickou a klimatickou strategii a připomínkovaly Národní klimaticko-energetický plán i Politiku ochrany klimatu a Státní energetickou koncepci, poukazují na některé důležité úkoly, které MŽP stanovilo.

“Zásadní je například opatření D.1, které chce rozšířit programy na energetické renovace budov tak, aby na úspory energií dosáhly i nízkopříjmové domácnosti v nájemním bydlení. To je klíčové opatření pro snižování energetické chudoby způsobené drahými fosilními palivy využívanými v nezateplených domech. Toto opatření je v moci MŽP, které disponuje příjmy z emisních povolenek a skrze Státní fond životního prostředí administruje podporu investic,” říká Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA.

Politika ochrany klimatu v ČR také počítá s rozšířením systému emisních povolenek na fosilní paliva v lokálním vytápění a dopravě. Díky tomu také bude moci v praxi vzniknout Sociálně-klimatický fond, který má pomáhat ohroženým domácnostem s úsporami energií a dostupností dopravy.

Ačkoli POK identifikuje emise z živočišného sektoru jako hlavní zdroj emisí v zemědělství, nenavrhuje žádné cílené opatření k jejich snížení. Emise přitom dle dokumentu v posledních letech neklesají, naopak se mírně zvyšují. Politika ochrany klimatu také nijak nereflektuje světově i evropsky nadprůměrnou spotřebu živočišných produktů v ČR, která má dopad také na emise v jiných zemích. Na tento problém ekologické organizace upozorňovaly během procesu tvorby opakovaně. POK však také obsahuje zastaralé informace ohledně řešení problémů v zemědělství - například byla zrušena povinnost vyčleňovat část zemědělských ploch pro krajinné prvky či úhory.

Ministerstvo životního prostředí v POK jasně poukazuje na aktuální problémy v lesích jako je např. přemnožená zvěř, která znemožňuje přirozenou obnovu lesů. Právě přirozená obnova lesních porostů je nutná pro zvýšení odolnosti budoucích lesů. Nedílnou součástí péče o les je i péče o lesní půdu, která je důležitá pro ukládání uhlíku. *“Všechny tyto problémy lesů, které Politika ochrany klimatu identifikuje, mohly řešit dvě zásadní novely v režii Ministerstva zemědělství. Novela zákona o myslivosti a novela zákona o lesích. První se se zasekla v Poslanecké sněmovně a dohledné době nebude a druhá sice prošla, ale budoucí stav lesů nezlepšuje, spíše může způsobit prohloubení problémů,” říká Eliška Vozníková, vedoucí programu Krajina Hnutí DUHA.*

V případě péče o les Ministerstvo zemědělství do Senátu poslalo novelu, která nezlepšuje budoucí stav lesů a lesní půdy, ale spíše naopak:

- Ruší povinnost alespoň minimálního podílu listnáčů a jedlí při obnově lesů pro soukromé vlastníky a obce. Legalizuje tím možnost výsadby rizikových monokultur
- Nesnižuje maximální povolenou rozlohu holosečí, které vysušují a ničí lesní půdu
- Nezlepšuje ochranu lesní půdy před poškozením těžkou technikou při těžbě dřeva.
- Prodloužení lhůt zalesnění ze dvou na pět let je posunem vpřed umožňujícím přirozenou obnovu, ale ne dostatečně.

Zajímavé také bude, jestli neschválení Politiky ochrany klimatu jako strategického dokumentu ČR bude mít dopad na rozhodnutí v případě Klimatické žaloby, ve které žalobci žádají od státu větší ochranu klimatu a lidských práv a kterou na konci listopadu zamítnul Nejvyšší správní soud s tím, že české klimatické plány jsou na hraně zákonnosti. Argumentace soudu i ministerstev proti žalobě byla založená na tom, že se připravuje nová Politika ochrany klimatu, která ale vládou nebyla schválena.

Miriam Macurová, vedoucí klimatické kampaně Greenpeace ČR, říká:

“Je pozitivní, že ministr Hladík přišel s návrhem přijetí Politiky ochrany klimatu jako implementačního dokumentu MŽP, ale to neřeší absenci celostátní strategie na ochranu klimatu, která by napříč jednotlivými resorty stanovovala konkrétní kroky ke snížení emisí skleníkových plynů. To se děje v kontextu, kdy v ČR chybí klimatický zákon a vláda neplní ani vlastní klimatické cíle, které zaostávají za evropskými cíli na ochranu klimatu.”

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku, říká:

“Česko si v Národním energeticko-klimatickém plánu vytyčilo cíle pro snižování emisí a rozvoj obnovitelných zdrojů, není z něj ale jasné, jak těchto cílů hodlá dosáhnout. Politika ochrany klimatu obsahuje celou řadu konkrétních opatření, která by mohla podpořit rychlejší rozvoj obnovitelné energie v energetice i teplárenství. Její naplňování by tak Česku pomohlo zajistit čistou a dostupnou energii pro své občany.”

Kontakty:

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku,
tel.: 770 164 203, e-mail: stepan.vizi@cde-org.cz

Miriam Macurová, vedoucí klimatické kampaně Greenpeace ČR,
tel.: 771 154 362, e-mail: miriam.macurova@greenpeace.org

Jiří Koželouh, vedoucí programu Klima, energetika a odpady Hnutí DUHA,
tel.: 723 559 495, e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Eliška Vozníková, vedoucí programu Krajina Hnutí DUHA, tel.: 608 283 530,
eliska.voznikova@hnutiduha.cz

Zaujal Vás tento článek?
Doporučte článek známým!

<https://www.cde-org.cz/cs/blog/politika-ochrany-klimatu-uklada-dulezite-ukoly-nemuze-ji-vsak-naplno-vat-jen-mzp/2739>